

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Виборче право»
на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 4 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Лаврик Галина Володимирівна
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-050-867-44-07
Електронна адреса	lavrykg@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.pravo.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо сучасного виборчого права та їх застосування задля провадження прикладної та практичної діяльності з дотриманням етичних стандартів професії правника.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (денна ф.н.: лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год.; заочна ф.н.: лекції 10 год., семінарські заняття 6 год., самостійна робота 74 год.)
Форми та методи навчання	лекційні та семінарські заняття в аудиторії з використанням інформаційних технологій, самостійна робота із рекомендованими джерелами інформації, для забезпечення якої здійснюється використання дистанційних технологій; колаборативне навчання з переважанням методу ситуацій.
Система поточного та підсумкового контролю	поточний контроль: відвідування лекційних занять; обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті; тестування; виконання навчальних завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота: підсумковий контроль, залік
Базові знання	теорії права і держави, конституційного права України, адміністративного права, достатні для сприйняття категоріального апарату виборчого права та розуміння його джерел.
Мова викладання	українська

**Перелік компетентностей, які розширює та поглиблює навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1).
2.	Здатність здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями <i>про поняття і категорії виборчого права; сучасний стан та основні тенденції розвитку виборчого права в Україні та державах-учасниках Європейського Союзу</i> (ЗК7).	Використовувати <i>відповідну</i> статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності (РН 14).
3.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК10).	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (РН 9).
4.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11) ¹ .	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (РН 22).
5.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК12).	Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (РН2).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
6.	Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України (СК6) ² .	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему <i>конституційно-правового регулювання в формування, обсягу повноважень, принципів та форм діяльності органів адміністрування виборів (виборчих комісій)</i> (РН 6).
7.	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, <...> (СК7).	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13).
8.	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК8) ³ .	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи

¹ Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань для розширення та поглиблення загальних фундаментальних компетентностей, як то здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7), здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11) та досягнення відповідних навчальних результатів забезпечує, зокрема, проведення ними аналізу результатів соціологічних досліджень стосовно цінностей, мотивацій та настроїв української молоді не лише за останні роки, але й за весь час незалежності України (URL: https://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_generation_of_independence_082021.pdf.) з точки зору власної ментальності та пошуку відповідей на питання щодо реалізації положень п.5 ч.1 ст.85, ч.3 ст.102, п.1 ч.1 ст.116 Конституції України, а також реалізації положень її вступної частини – преамбули (частина п'ята Преамбули).

² Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань для формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, як то здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України (СК6) та досягнення відповідних навчальних результатів забезпечує, зокрема, встановлення відповідності приписів ст.38 Конституції України положенням ст. 25 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, що є додатковою гарантією дотримання права громадян брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування та інших.

³ Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань для формування у них спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, як то, здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК 8) та досягнення відповідних навчальних результатів забезпечує, зокрема, звернення до каталогу юридичних позицій на офіційному вебсайті Конституційного Суду України (URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/23-vyborche-pravo>) для з'ясування правову природи, сутнісного змісту принципів конституційного права України, виокремлення існуючих підходів до визначення сутності

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання
9.	Здатність аналізувати правові проблеми <i>виборчого права</i> та обґрунтовувати правові позиції <i>щодо форм безпосереднього народовладдя, опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи</i> (СК12).	функціонування національної правової системи (РН 18). Доносити до респондента матеріал правової проблематики <i>виборчого права</i> доступно і зрозуміло, <i>пропонувати і обґрунтовувати варіанти її розв'язання (вирішення)</i> (РН 12).
10.	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК13).	Пояснювати природу та зміст основних правових (<i>конституційних</i>) явищ і процесів, <i>що впливають на виборче законодавство, а також зумовлюють необхідність його реформування; виявляти розуміння меж та механізмів конституційно-правового регулювання виборів в Україні</i> (РН 19).
11.	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16).	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20).

виборчого права як права громадян України вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
1	2	3
Модуль 1. Загальні положення виборчого права		
Тема 1. Поняття, становлення та розвиток виборчого права	Відвідування лекційного заняття. Тестування. Виконання навчальних завдань..	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 2. Джерела виборчого права	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 3. Принципи виборчого права	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання
Тема 4. Виборчі системи.	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 5. Поняття, принципи, суб'єкти та етапи виборчого процесу	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 6. Реєстрація та складання списків виборців. Висування та реєстрація кандидатів	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.

Тема 7. Передвиборна агітація. Інформаційне фінансове забезпечення виборів	7. Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 8. Голосування та встановлення результатів виборів	8. Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Поточна модульна робота 1		
Модуль 2. Конституційно-правове регулювання виборів в Україні		
Тема 9. Порядок підготовки і проведення виборів народних депутатів України	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 10. Порядок підготовки і проведення виборів Президента України	Відвідування лекційного заняття. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 11. Порядок підготовки і проведення місцевих виборів в Україні	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Тема 12. Захист виборчих прав громадян	Відвідування лекційного заняття. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті. Тестування. Виконання навчальних завдань.	Опрацювати теоретичні питання для обговорення на семінарському занятті та самостійного вивчення, виконати навчальні завдання.
Поточна модульна робота 2		
Підсумковий модульний контроль		

Рекомендовані джерела інформації:

Конституція України та її офіційне тлумачення

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 245к/96-ВР із змінами, внесеними згідно Закону України № 1401-VIII від 2 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532.
2. Рішення Конституційного Суду України від 26 лютого 1998 року № 1-рп/98 (справа про вибори народних депутатів України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-98>
3. Рішення Конституційного Суду України від 25 березня 1998 року № 1-22/98 (справа про тлумачення Закону України «Про вибори народних депутатів України»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-98>
4. Рішення Конституційного Суду України від 30 січня 2002 року № 2-рп/2002 (справа про виборчу заставу). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-02>

5. Рішення Конституційного Суду України від 24 грудня 2004 року № 1-45/2004 (справа про особливості застосування Закону України «Про вибори Президента України»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v022p710-04>

6. Рішення Конституційного Суду України від 19 жовтня 2009 року № 1-50/2009 (справа про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виборів Президента України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v026p710-09>

7. Рішення Конституційного Суду України від 4 квітня 2012 року № 7-рп/2012 (стосовно рівномірного віднесення закордонних виборчих дільниць до всіх одномандатних виборчих округів, які утворюються на території столиці України – міста Києва). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-12>

8. Рішення Конституційного Суду України від 5 квітня 2012 року № 8-рп/2012 (справа про висування кандидатів у народні депутати України за змішаної виборчої системи). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-12>

9. Рішення Конституційного Суду України від 15 травня 2014 року № 5-рп/2014 (справа про строк, на який обирається Президент України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-14>

10. Рішення Конституційного Суду України від 21 грудня 2017 року № 1-21/2017 (справа про виключення кандидатів у народні депутати України з виборчого списку політичної партії). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-17>

11. Висновок Конституційного Суду України від 16 грудня 2019 року № 8-в/2019 у справі щодо відповідності законопроекту про внесення змін до статей 76 та 77 Конституції України (щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи) (реєстр. № 1017) вимогам статей 157 і 158 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008v710-19>

Міжнародно-правові акти

12. Договір про запровадження Конституції для Європи (проект (2003/C169/01). Ухвалив консенсусом Європейський Конвент 13 червня та 10 липня 2003 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_647

13. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року // 2015. – № 24 / № 39. – 2013. – Ст. 1418 / 450 с. – Ст. 718 / код акту 67165/2013. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036

14. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Офіційний вісник України. 2008. № 93. Ст. 3103. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015

15. Європейська конвенція про громадянство від 6 листопада 1997 року (ратифіковано із застереженням та заявою Законом України N 163-V (163-16) від 20 вересня 2006 року) // Офіційний вісник України. – 2010. – № 56, / № 41, 2006, ст. 2720 / ст.1917. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_004

16. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року (зі змінами та доповненнями внесеними Протоколом № 11 від 11 травня 1994 року та Протоколом № 14 від 13 травня 2004 року) // Офіційний вісник України. 1998 р. № 13. 270 с. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004

17. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 року). URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_043

18. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 року (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 року). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

Парламентські декларації

19. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року № 1427-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.

20. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року № 55-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.

21. Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року № 1771-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 799.

Закони України, Укази Президента України, Постанови Верховної Ради України

22. Виборчий кодекс України: Закон України від 19 грудня 2019 року N 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/396-IX>

23. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року. *Офіційний вісник України*. 2011. № 59. Ст. 2347.

24. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 року № 141-VIII. *Голос України*. 2015. 27 лютого.

25. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. Ст. 206.

26. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору): Закон України від 7 лютого 2019 року № 2680-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 9. Ст. 50.
27. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26 січня 2021 року. *Офіційний вісник України*. 2021. № 135-IX. Ст. 94.
28. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 квітня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1.
29. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.
30. Про дерадянізацію законодавства України: Закон України від 21 квітня 2022 року № 2215-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2215-20#Text>
31. Про державний реєстр виборців: Закон України від 22 лютого 2007 року № 698-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-16>
32. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні: Закон України від 9 квітня 2015 року № 317-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19>
33. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII. *Офіційний вісник України*. 2014. № 94. Ст. 2709.
34. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII. *Офіційний вісник України*. 2014. № 36. Ст. 957.
35. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06 вересня 2012 року № 5207-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 76. Ст. 3071.
36. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим. Закон України від 23 грудня 1998 року № 350-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 5-6. Ст. 43.
37. Про лобіювання: Закон України від 23 лютого 2024 року № 3606-IX. *Офіційний вісник України*. 2024. № 27. Ст. 1725.
38. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст.170.
39. Про національну безпеку України: Закон України від від 21 червня 2018 року № 2469-VIII в редакції від 9 серпня 2024 року. *Офіційний вісник України*. 2018. № 55. Ст. 1903.
40. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року. *Офіційний вісник України*. 2015. № 64. Ст. 2101 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/595-19/page>
41. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2365-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 17. Ст.728.
42. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 250.
43. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року. *Офіційний вісник України*. 2000. № 15. С. 7-17.
44. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року. № 2790–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. Ст. 17.
45. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 року № 401-XIV. *Офіційний вісник України*. 1999. № 4. Ст. 125.
46. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року № 1932–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 448.
47. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
48. 9. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
49. 10. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
- Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330) від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
- Основні рекомендовані джерела інформації:**
50. Виборчий кодекс України. Книга перша. Загальна частина. Науково-практичний коментар / за ред. Ю. Б.Ключковського. Київ: К.І.С., 2021. 768 с.
51. Вирішення виборчих спорів: підручник. /за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. Київ: АК-ГРУП, 2023. 413 с. URL: <https://lnkd.in/epeZEZmy>

52. Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с.

53. Конституційне право України: підручник: [11-те вид., присвяч. 30-й річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»] / Ужгородський національний університет, Юридичний факультет, Кафедра конституційного права та порівняльного правознавства. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Виборче право: завдання для аудиторного тестування студентів заочної форми навчання / Г. В. Лаврик
URL: <http://10.0.0.34/>

Офіційні веб-сайти органів державної влади України та міжнародних організацій

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>
2. Державний реєстр виборців: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.driv.gov.ua/portal/cm?start>
3. Президент України: офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>
4. Урядовий портал: єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
5. Центральна виборча комісія: офіційний веб-сайт. URL: <https://cvk.gov.ua>
6. Міжнародна фундація виборчих систем в Україні (**IFES Ukraine**): URL: <https://www.ifesukraine.org>
7. International IDEA is an intergovernmental organization (IGO) / Міжнародний інститут демократії та сприяння виборам. URL: <https://www.idea.int>
8. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) / Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини (БДППЛ). URL: <https://www.osce.org/odihr/>

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт: Законотворча діяльність Верховної Ради України: Законопроекти: Пошук за реквізитами. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України: офіційне інтернет-представництво: Офіційні документи. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/>
4. Урядовий портал: єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>
5. Офіційний вісник України: єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: <http://ovu.com.ua/>
6. Mega-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. URL: <http://zakon.nau.ua/>
7. Election Judgments: сайт. Постійно оновлювана база даних судових рішень у виборчих справах у різних країнах світу. URL: <https://electionjudgments.org>

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт/: Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Система каталогів і картотек. URL: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: пошукова система сайту: Система каталогів і картотек: Каталог книжкових видань: Пошук у електронному каталозі. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: пошукова система сайту: Система каталогів і картотек: Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій): Електронна бібліотека авторефератів дисертацій: Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>

6. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. URL: <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>

7. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт: Політематична база даних статей з періодичних видань. URL: <http://analytic.nplu.org/>

8. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт: Каталог статей зі збірників наукових праць. URL: <http://stt.nplu.org/>

9. Бібліотека Полтавського університету економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: http://lib.uccu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=36

10. Сайт «Український часопис конституційного права». – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://constjournal.com/> 26

11. Сайт Конституціоналіст. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://constitutionalist.com.ua>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoji-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf> .

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності.

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf .

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczko-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobitnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf .

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Визнання результатів проходження онлайн курсів на освітніх онлайн-платформах The Open University, UDEMY, Coursera, Prometheus (див. «Електронні ресурси/ розділ Програмне забезпечення навчальної дисципліни).

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsumkontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/> .

Політика підтримки учасників освітнього процесу:Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>**Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>**Оцінювання**

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): обговорення теоретичного питання та практичного матеріалу на семінарському занятті (3 бали); тестування (3 бали); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (3 балів); поточна модульна робота (16 балів)	72
Модуль 2 (теми 9-12): обговорення теоретичного питання та практичного матеріалу на семінарському занятті (3 балів); тестування (3 бали); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (3 бали); поточна модульна робота (12 балів)	28
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Участь у громадських волонтерських ініціативах, різних формах неформальної освіти, як то проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елемента неформальної освіти, та/або інформальної освіти.	10-30
	4. Створення і демонстрація презентації для супроводу доповіді з питань для обговорення на семінарському занятті.	0-5
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	6. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
Разом		*

* Максимальна кількість додаткових балів для студента – 30.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни